

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และถือเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถทำเงินได้ปีละจำนวนมาก เพราะมีการลงทุนต่ำแต่ให้ผลตอบแทนสูง ดังเห็นได้จากประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัดและประเทศชาติ อีกทั้งในปี ค.ศ. 2015 จะมีการเปิดตัวของ FTA หรือการลงนาม AEC (2015) ทำให้อณาเขตกระแสของการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง (ประกอบศิริ ภัคดีพินิจ และคณะ, 2557, หน้า 1)

จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาชนลาว บริเวณบ้านฮวก จึงทำให้เกิดโอกาสที่นักท่องเที่ยวเดินทางผ่านเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพะเยาเพิ่มมากขึ้น และหากกล่าวถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดพะเยา จะพบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางธรรมชาติ อาทิ กว๊านพะเยา วนอุทยานภูลังกา อุทยานแห่งชาติภูซาง อุทยานภูนาง วนอุทยานไดโนเสาร์แก่งหลวง อุทยานแห่งชาติคอกยหลวง หน้าผาเทวดา เป็นต้น สำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณสถาน อาทิเช่น หอวัฒนธรรมวัดศรีโคมคำ วัดพระธาตุจอมทอง พิพิธภัณฑ์เวียงพยาว วัดอนาลโยทิพยาราม อนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง โบราณสถานเวียงบัว แหล่งโบราณสถานบ้านร่องไฮ แหล่งเครื่องถ้วยเวียงบัว กลุ่มวัดโทะลื้อ กลุ่มวัดไทยใหญ่ และกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น ประเพณีการจัดงานบวงสรวงพ่อขุนงำเมือง งานปีใหม่เมืองกว๊านพะเยา เทศกาลลั่นจี้และของดีจังหวัดพะเยา ประเพณีไหว้สาพระเจ้าตนหลวง งานถนนคนเดิน งานเทศกาลยี่เป็ง การโคมลอยที่กว๊านพะเยา เป็นต้น (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554, หน้า 42)

จากข้อมูลข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าจังหวัดพะเยา ได้มีความหลากหลายทางด้านทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นทางด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ล้วนแล้วแต่เป็นทรัพยากรที่มีค่าต่อการท่องเที่ยวแต่เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ข้อมูลความหลากหลายทางด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา จึงพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยว เพียงชมกว๊านพะเยา และสักการะพระเจ้าตนหลวง ณ วัดศรีโคมคำ อาจกล่าวได้ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขาดการรับรู้

ข้อมูลทางด้านความหลากหลายการท่องเที่ยว จึงทำให้จังหวัดพะเยากลายเป็นเมืองผ่าน ไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยวและไม่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจพักค้างแรมได้ ทำให้จังหวัดพะเยาเป็นเพียงสถานที่ที่แวะเยี่ยมเพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าเท่านั้น ซึ่งจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่กลายเป็นจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายเป็นจำนวนมาก หากจังหวัดพะเยาสามารถสร้างสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการท่องเที่ยว อาจจะสามารถเพิ่มระยะเวลาในการท่องเที่ยวได้นานขึ้น เพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า จังหวัดพะเยาถือเป็นเพียงจังหวัดที่มีลักษณะเป็นเพียงตัวประกอบทางการท่องเที่ยว จึงทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวของจังหวัดให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ปรากฏการณ์ดังกล่าว จังหวัดพะเยาควรมีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยกิจกรรมทางการท่องเที่ยวถือเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจมีความต้องการท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ถูกจัดขึ้นในช่วงเวลาเย็นอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดการตัดสินใจพักค้างแรมในพื้นที่จังหวัดได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมเพื่อพักผ่อนในช่วงเวลาเย็นของจังหวัดพะเยาแล้ว นักท่องเที่ยวยังไม่สามารถเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้หลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง เช่น นักท่องเที่ยวเดินทางมาพักค้างแรมที่จังหวัดเชียงใหม่ในช่วงเวลาเย็นนักท่องเที่ยวสามารถเลือกสถานที่ท่องเที่ยวได้ อาทิเช่น เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี ชมการแสดง แสง สี เสียงของน้ำพุดนตรี เลือกซื้อสินค้าของฝากของที่ระลึกถนนคนเดินเชียงใหม่ ถนนคนเดินวัวลาย ถนนคนเดินยางเนิ้ง หรือสามารถชมการแสดงการฟ้อนรำพร้อมกับประทานอาหารแบบขันโตกได้ที่ศูนย์วัฒนธรรมเชียงใหม่ ลานนาขันโตก โรงแรมเพชรงาม แม่ปิงขันโตก โรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิง คุ่มแก้วพาสเลส ขันโตกบ้านร้อยจันทร์ โรงแรมปางสวนแก้ว เป็นต้น สำหรับจังหวัดลำปาง พบกิจกรรมนั่งรถม้ารอบเมือง เลือกซื้อสินค้าของฝากของที่ระลึก กาดกองต้า สำหรับจังหวัดเชียงราย ก็พบสถานที่ท่องเที่ยวยามเย็น ที่ให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อของได้ อาทิ กาดเจียงฮายรำลึก กิจกรรมถนนคนม่วน ไนท์พลาซ่า หรือชมความงามของแสง สี เสียง หอนาฬิกา ชมการประดับโคมสวนตุ๊ก และสามารถสักการะอนุสาวรีย์เม็งรายที่มีการตกแต่งไว้อย่างสวยงาม โดยการเดินทางท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวจะทำให้เพิ่มจำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวมากขึ้น และเมื่อนักท่องเที่ยวเกิดความต้องการท่องเที่ยวในกิจกรรมดังกล่าว อาจตัดสินใจพักค้างแรมในจังหวัดที่มีกิจกรรมดังกล่าวได้

ตั้งข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเป็นที่น่าสนใจที่จะทำให้ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดพะเยาเพิ่มมากขึ้นได้ ดังนั้น การพัฒนากิจกรรม การท่องเที่ยวยามเย็นอาจเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุน ทำให้จังหวัดพะเยากลายเป็นจุดหมาย ปลายทางหลักของการท่องเที่ยวได้ สามารถเพิ่มระยะเวลาการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการเพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยว ส่งผลทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมากขึ้น และ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวยามเย็นในจังหวัดพะเยา สามารถทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาส เลือกรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาของ จังหวัดพะเยา (พ.ศ. 2553-2556) ซึ่งได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวในทุกมิติที่มุ่งเน้นการบูรณาการ การพัฒนา การอนุรักษ์และส่งเสริมให้ใช้ทุนทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว สามารถสร้างอาชีพและรายได้ก่อให้เกิด ความมั่นคง ยั่งยืน คงอยู่คู่กับจังหวัดพะเยาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานจังหวัดพะเยา, 2556, หน้า 36)

ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงเป็นช่องทางที่สำคัญในการสร้างโอกาสในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวยามเย็นในจังหวัดพะเยา ที่จะสามารถยกระดับการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา ให้อยู่ในความต้องการของนักท่องเที่ยวและกลายเป็นจุดหมายปลายทางหลักของการเดินทางได้ นอกจากนี้ สามารถนำผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในจังหวัด อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับจังหวัดพะเยาได้ รวมทั้ง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษา ไปต่อยอดการพัฒนาองค์กร ก่อให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน เปรียบเสมือนการสร้างคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนในพื้นที่ ทั้งที่ได้ประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนส่งผลให้เกิดการส่งเสริมให้คนในชุมชนรักถิ่นฐานบ้านเกิด รู้จักการใช้ทรัพยากรที่มี อย่างคุ้มค่า สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของคนในพื้นที่ ตลอดจนถือเป็นการกระตุ้น ให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่สามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้ในอนาคตสืบไป

สมมุติฐานของการวิจัย

การสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของประเทศไทย การศึกษา ความต้องการของนักท่องเที่ยว การศึกษาศักยภาพในช่วงเวลายามเย็นทางด้านสิ่งดึงดูดใจ ทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ สามารถนำไปสู่แนวทางการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นเพื่อเกิดการสนับสนุนการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ของอำเภอเมือง จังหวัดพะเยาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความต้องการการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นของนักท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นของพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- 1.1 ศึกษารวบรวมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในประเทศไทย
- 1.2 ศึกษาความต้องการการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีเนื้อหาครอบคลุมศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา การวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว การพักค้างคืนและปัจจัยสนับสนุนทางการท่องเที่ยว เป็นต้น ตลอดจนศึกษาข้อมูลความต้องการท่องเที่ยวทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ
- 1.3 ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในแหล่งท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น
- 1.4 ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็นในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลาเย็น ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการ

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 การศึกษาความต้องการการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในปี 2554 พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยว 366,676 คน ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณหาประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรโคเฮิน (Cohen, 1977) โดยได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามความต้องการจำนวนทั้งสิ้น 150 คน

2.2 การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ผู้วิจัยได้รวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) จำนวน 10 คน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย

2.2.1 หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 4 คน

- 1) ตัวแทนศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวไทย จีน ลีบสองปันนา
- 2) ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา
- 3) ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา
- 4) ตัวแทนสำนักงานเทศบาลเมืองพะเยา

2.2.2 นักวิชาการ จำนวน 1 คน

ตัวแทนนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในจังหวัดพะเยา

2.2.3 ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว จำนวน 4 คน

- 1) ตัวแทนผู้จัดงานกิจกรรมท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นในจังหวัดพะเยา
- 2) ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร ในจังหวัดพะเยา
- 3) ตัวแทนผู้ประกอบการที่พัก ในจังหวัดพะเยา
- 4) ตัวแทนผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว ในจังหวัดพะเยา

2.2.4 ชุมชนในพื้นที่ จำนวน 1 คน

ตัวแทนชมรมเรือพาย วัดติโลกอาราม จังหวัดพะเยา

2.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) จำนวน 7 คน ที่มีความเกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย

2.3.1 หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน

- 1) ตัวแทนศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวไทย จีน ลีบสองปันนา จำนวน 2 คน
- 2) ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพะเยา จำนวน 3 คน

3) ตัวแทนสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพะเยา จำนวน 1 คน

2.3.2 ชุมชนในพื้นที่ ชุมชนในพื้นที่ จำนวน 1 คน

ตัวแทนชมรมเรือพาย วัดติโลกอาราม จังหวัดพะเยา

2.4 การจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ประกอบด้วย

2.4.1 หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน

- 1) ตัวแทนสภาอุตสาหกรรม จังหวัดพะเยา
- 2) ตัวแทนองค์การบริหารส่วน จังหวัดพะเยา
- 3) ตัวแทนหอจดหมายเหตุแห่งชาติ จังหวัดพะเยา
- 4) ตัวแทนสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดพะเยา
- 5) ตัวแทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดพะเยา

2.4.2 ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน

ตัวแทนผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว ในจังหวัดพะเยา

2.4.3 ชุมชนในพื้นที่ จำนวน 2 คน

- 1) ตัวแทนชมรมเรือพาย วัดติโลกอาราม จังหวัดพะเยา
- 2) ตัวแทนเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดพะเยา

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งหมด ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2556 – มีนาคม 2557

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยได้สำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของประเทศไทย ที่ถูกจัดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556 โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นที่ส่งเสริมโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้สำรวจขอบเขตพื้นที่วิจัย ในอำเภอเมืองพะเยา พบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และประเพณี สามารถแสดงถึงเอกลักษณ์อันงดงามทางวัฒนธรรมของกลุ่มชน พบจำนวนมากที่สุด และจากการสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นในช่วงเวลายามเย็นในอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

พบว่า บริเวณชุมชนรอบกว๊านของจังหวัดพะเยา เป็นบริเวณที่ถูกจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความนิยมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวและร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นบริเวณชุมชนรอบกว๊านพะเยา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นที่ถูกจัดขึ้นในบริเวณชุมชนรอบกว๊าน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นที่สามารถเพิ่มระยะเวลาการท่องเที่ยวให้ยาวนานขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ และทำให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยเริ่มจัดกิจกรรมตั้งแต่วันที่ 18.00 น. เป็นต้นไป

แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวยามเย็น หมายถึง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ซึ่งนักท่องเที่ยวภาครัฐและเอกชน ตลอดจน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีความต้องการให้พัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ศักยภาพการท่องเที่ยวยามเย็น หมายถึง ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ที่สามารถนำมาพัฒนาเพื่อให้เกิดท่องเที่ยวยามเย็น

ความต้องการของนักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยให้ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว และข้อมูลด้านความต้องการทางด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ด้านที่พัก และด้านคุณภาพการบริการในช่วงเวลายามเย็นของพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็นของพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. ชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว
3. ผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงเวลายามเย็น ไปต่อยอดการพัฒนาองค์กรของตนเอง เช่น เส้นทางการท่องเที่ยวยามเย็น กิจกรรมทางการท่องเที่ยวและการตลาดในช่วงเวลายามเย็น เป็นต้น
4. หน่วยงานราชการได้แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในช่วงเวลายามเย็นพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
5. นักท่องเที่ยวได้รับความคุ้มค่าจากการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยที่ผู้ประกอบการเกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว
6. จังหวัดที่พบปัญหาด้านการท่องเที่ยวคล้ายกับจังหวัดพะเยา สามารถนำผลการศึกษามาปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้